

Asia C-398/23**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

29.6.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sofiyski gradski sad (Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

29.6.2023

Rikosoikeudenkäynnin vastaaja:

PT

Pääasian kohde

Rikosoikeudellinen menettely, jossa on nostettu syyte 41:tä henkilöä vastaan järjestäytyneen rikollisryhmän, jonka toiminta koostui huumausaineiden jakelusta, johtamisesta ja tämän ryhmän toimintaan osallistumisesta

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Puitepäätöksen 2004/757 4 ja 5 artiklan, puitepäätöksen 2008/841 4 artiklan, direktiivin 2012/13 6 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 20, 47, 48 ja 52 artiklan tulkinta

Ennakkoratkaisukysymykset

Onko kansallinen laki, jonka mukaan vastaajaa vastaan aloitetun rikosoikeudellisen menettelyn päättävän sopimuksen hyväksyminen edellyttää muiden vastaajien ja heidän asianajajiensa suostumusta, kun menettely on oikeudenkäyntivaiheessa, kun taas tällaista suostumusta ei tarvita, kun menettely on oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa, puitepäätöksen 2004/757 4 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan sekä puitepäätöksen 2008/841 4 artiklan, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 20 artiklan kanssa, mukainen?

Onko kansallinen laki, jossa rajoitetaan vastaajan mahdollisuutta saattaa tekemänsä sopimuksen (jossa hänelle määrätään lievempi rangaistus) sisältö tuomioistuimen käsiteltäväksi, kun rajoitus muodostuu siitä, että vastaajan on saatava muiden vastaajien suostumus, puitepäätöksen 2004/757 4 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 48 artiklan 2 kohdan ja 52 artiklan 1 kohdan kanssa, mukainen?

Onko kansallinen laki, jossa säädetään tästä rajoituksesta myös sen seurauksena, että vastaajalle annetaan yksityiskohtaiset tiedot syytteestä, direktiivin 2012/13 6 artiklan 3 kohdan, luettuna yhdessä 1 kohdan kanssa ja luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan 1 kohdan ja 52 artiklan 1 kohdan kanssa, mukainen?

Unionin oikeussäännöt ja -käytäntö

Sopimus Euroopan unionista

Euroopan unionin perusoikeuskirja

Laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta 25.10.2004 tehty neuvoston puitepäätös 2004/757/YOS (EUVL 2004, L 335, s. 8)

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta 24.10.2008 tehty neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS (EUVL 2008, L 300, s. 42)

Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU (EUVL 2012, L 142, s. 1)

Tuomio 6.6.2023, O. G. (Eurooppalainen pidätysmääräys kolmannen maan kansalaisesta) (C-700/21, EU:C:2023:444)

Tuomio 13.6.2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489)

Kansalliset oikeussäännöt

Rikosprosessilaki – Nakazatelno-protsesualen kodeks (jäljempänä NPK) – 381 § (Syyttäjän ja vastaajan/vastaajien asianajajan oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa tekemä sopimus asian käsittelyn päättämiseksi), 382 § (Oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa tehdyn sopimuksen hyväksyminen tuomioistuimessa), 384 § (Syyttäjän ja vastaajan/vastaajien asianajajan oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa asian käsittelyn päättämiseksi tekemän sopimuksen hyväksyminen tuomioistuimessa), 383 § (Hyväksytyn sopimuksen seurausten rinnastaminen lainvoimaisen tuomion seurauksiin), 118 §:n 1 momentin 1 kohta (Syytetyn/vastaajan, jonka osalta menettely päätettiin sopimuksella / lainvoimaisella tuomiolla, kuuleminen todistajana) ja 120 §:n 1 momentin toinen luetelmakohta (Todistajan velvollisuudet)

Ennakkoratkaisupyyntöissä käytetty terminologia

”Syytetyllä” tarkoitetaan henkilöä, joka menettelyn oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa asetetaan rikosoikeudelliseen vastuuseen nimenomaisella oikeustoimella (päätös syytteen nostamisesta), jossa mainitaan teko, josta häntä syytetään, ja sen oikeudellinen luokittelu ja jolla syytetylle ilmoitetaan yleisessä muodossa häneen kohdistuvasta epäilystä.

”Oikeudenkäyntiä edeltävällä vaiheella” tarkoitetaan rikosoikeudellisen menettelyn valmisteluvaihetta, jossa kerätään todistusaineistoa ja syyttäjä tekee päätöksen syytekirjelmän toimittamisesta tuomioistuimeen.

”Vastaja” tarkoitetaan henkilöä (oikeudenkäyntiä edeltävän vaiheen syytettyä), jota koskeva syytekirjelmä, jossa kuvataan seikkaperäisesti syytteen perusteena olevat tosiseikat ja oikeudelliset seikat, on toimitettu tuomioistuimeen (oikeudenkäyntivaihe).

”Oikeudenkäyntivaiheella” tarkoitetaan rikosoikeudellisen menettelyn varsinaista keskeistä vaihetta, joka alkaa, kun syyttäjä toimittaa syytekirjelmän tuomioistuimeen.

Sopimus

Jos syytetty/vastaja myöntää syyllisyytensä tekoon, josta häntä syytetään, hänen asianajajansa voi tehdä syyttäjän kanssa sopimuksen (NPK:n 381 §:n 1 momentti ja 384 §). Jos syytettyjä/vastajia on useita, jokainen heistä voi tehdä tällaisen sopimuksen erikseen ja itsenäisesti (NPK:n 381 §:n 7 momentti ja 384 §).

Tämä sopimus korvaa asiassa annettavan ratkaisun. Sopimuksessa määrätään kaikista seikoista, jotka olisi mainittava asiassa annettavassa ratkaisussa (tuomiossa), nimittäin teko, johon syytetty/vastaja on syyllistynyt, ja sen oikeudellinen luokittelu sekä määrättävän rangaistuksen luonne ja suuruus (ja myös muita seikkoja) (NPK:n 381 §:n 5 momentti ja 384 §).

Sopimuksessa määrätään usein rangaistuksesta, joka on lievempi kuin se, joka olisi määrätty, jos asiaa olisi käsitelty tavanomaisessa menettelyssä (NPK:n 381 §:n 4 momentti ja 384 §).

Syyttäjä ja asianajaja allekirjoittajat sopimuksen. Jos syytetty/vastaja hyväksyy sopimuksen, myös hän allekirjoittaa sen; lisäksi hän luopuu täten tapauksen tutkimisesta tavanomaisessa menettelyssä (NPK:n 381 §:n 6 momentti ja 384 §).

Tämän jälkeen (sopimuksen) osapuolet pyytävät tuomioistuimelta sopimuksen hyväksymistä (NPK:n 382 §:n 1 momentti ja 384 §). Jos tuomioistuin pitää sopimusta lainmukaisena, se hyväksyy sen (NPK:n 382 §:n 7 momentti ja 384 §).

Sopimus voidaan tehdä sekä rikosoikeudellisen menettelyn oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa että oikeudenkäyntivaiheessa (NPK:n 381 ja 384 §).

Jos sopimus tehdään oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa (ts. sen jälkeen, kun puolustukselle on, kuten edellä todettiin, ilmoitettu syytteen nostamista koskevalla päätöksellä syytteesenpanon perusteista), riittää, jos ainoastaan syyttäjä, asianajaja ja syytetty antavat siihen suostumuksensa, eikä muiden syytettyjen ja heidän asianajajiensa suostumusta tarvita (NPK:n 381 §:n 6 momentti).

Jos sopimus tehdään oikeudenkäyntivaiheessa (ts. sen jälkeen, kun syytekirjelmä on toimitettu tuomioistuimeen ja annettu tiedoksi puolustukselle ja vastaajalle), siihen vaaditaan myös kaikkien oikeudenkäyntimenettelyn osapuolten, muut vastaajat ja heidän asianajajansa mukaan luettuina, suostumus (NPK:n 384 §:n 3 momentti).

Käsiteltävässä asiassa NPK:n 384 §:n 3 momentin mukaan tarvitaan nimittäin muiden 39 vastaajan ja heidän asianajajiensa suostumus, jotta PT:n tekemä sopimus voidaan hyväksyä.

Tuomioistuimen rikosoikeudellisen menettelyn oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa tai oikeudenkäynnissä hyväksymällä sopimuksella on lainvoimaisen tuomion vaikutukset (NPK:n 383 §:n 1 momentti), jotta syytetty/vastaajaa, jonka osalta menettely päätettiin sopimuksella, voidaan kuulla todistajana kyseisessä menettelyssä (jota jatketaan muiden syytettyjen/vastaajien osalta) (NPK:n 118 §:n 1 momentin 1 kohta).

Todistaja on (toisin kuin syytetty/vastaaja, jolla on oikeus vaieta) velvollinen kertomaan kaiken, mitä hän tietää asiasta (NPK:n 120 §:n 1 momentin toinen luetelmakohta), ja voi kieltäytyä todistamasta ainoastaan poikkeustapauksissa.

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 41:tä henkilöä vastaan on vireillä rikosoikeudellinen menettely järjestäytyneen rikollisryhmän, jonka tavoitteena oli huumausaineiden – kokaiinin, heroiinin, marihuanan, amfetamiinin, metamfetamiinin ja MDMA:n – jakelu taloudellisen hyödyn saamiseksi, johtamisen ja siihen osallistumisen vuoksi. Yksi näistä henkilöistä on PT ja toinen SD. Kyseisiä henkilöitä syytetään myös muista rikoksista: PT:tä siitä, että hän on pitänyt hallussaan kokaiinia sen jakelua varten, ja SD:tä siitä, että hän on kasvattanut marihuanaa kyseisen järjestäytyneen rikollisryhmän tarpeisiin.
- 2 Syytekirjelmä toimitettiin alun perin 25.3.2020, mutta menettelyllisistä syistä – nimittäin sen epäselvän sisällön takia, minkä vuoksi syytettyjen ei ollut mahdollista ymmärtää, mistä heitä syytettiin – asia palautettiin syyttäjälle näiden puutteiden korjaamiseksi.
- 3 Oikeudenkäyntiä edeltäneessä vaiheessa syyttäjä ja SD:n asianajaja tekivät 26.8.2020 sopimuksen, jossa SD myönsi syyllisyytensä rangaistuksen lieventämistä vastaan. 40 muun vastaajan suostumusta sopimuksen

hyväksymiseen ei pyydetty. Tuomioistuin (joka ei ole ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin) hyväksyi sopimuksen 1.9.2020.

- 4 Spetsializirana prokuratura (erikoissyyttäjä, Bulgaria) toimitti 28.8.2020 uuden, korjatun version syytekirjelmästä. Tuomioistuinmenettely aloitettiin uudelleen ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa. Tällä kertaa todettiin, että syyte oli selkeä ja yksityiskohtainen ja soveltui tuomioistuinmenettelyn aloittamiseen.
- 5 Saatuaan tiedoksi tämän uuden, korjatun syytteen PT pyysi saada myöntää syyllisyytensä ja tehdä sopimuksen, jotta hänelle määrättäisiin lievempi rangaistus. Tästä syystä syyttäjä ja PT:n asianajaja tekivät 17.11.2020 sopimuksen, jossa PT myönsi syyllisyytensä; hänelle määrättiin kolmen vuoden vankeusrangaistus, joka muutettiin ehdolliseksi viiden vuoden rangaistukseksi. Koska kaikki muut vastaajat ja heidän asianajajansa eivät antaneet suostumustaan sopimukseen, toinen ratkaisukokoonpano (ei ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin) kieltäytyi 21.1.2021 hyväksymästä sopimusta.
- 6 Syyttäjä ja PT:n asianajaja tekivät saman sopimuksen uudelleen 10.5.2022. He viittasivat unionin oikeussääntöihin ja vaativat, ettei muiden vastaajien suostumusta sopimuksen hyväksymiseen tuomioistuimessa pyydetä.
- 7 Toinen ratkaisukokoonpano (ei ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin) totesi 18.5.2022, että sopimuksen hyväksyminen edellyttää muiden asianosaisten suostumusta, ja katsoi tästä syystä, ettei sopimusta voida hyväksyä (tiedottamatta muille 39 vastaajalle sopimuksesta ja pyytämättä heidän suostumustaan siihen).
- 8 Samana päivänä heti sen jälkeen, kun kyseinen ratkaisukokoonpano oli kieltäytynyt hyväksymästä sopimusta, sopimuspuolet – syyttäjä, PT ja hänen asianajajansa – vahvistivat ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle aikovansa tehdä tällaisen sopimuksen. He toistivat etenkin myös näkemyksensä siitä, ettei tämän sopimuksen hyväksyminen edellytä muiden vastaajien suostumusta.
- 9 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin viittaa siihen, että jälkimmäinen sopimus hylättiin sillä perusteella, etteivät muut syytetyt ja heidän asianajajansa olleet antaneet suostumustaan siihen, vaikka heidän mielipidettään asiasta ei ollut edes pyydetty. Siitä, ettei ensimmäiseen, 17.11.2020 tehtyyn sopimukseen annettu suostumusta, ei etenkään voida päätellä, ettei tällaista suostumusta anneta jälkimmäiseen, 10.5.2022 tehtyyn sopimukseen.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

- 10 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on tutkittava, onko muilta 39 vastaajalta tarpeen saada suostumus sopimukseen, jonka PT:n asianajaja ja syyttäjä ovat tehneet siinä vireillä olevassa rikosasiassa, joka koskee osallistumista huumausaineiden jakelua harjoittaneeseen järjestäytyneeseen rikollisryhmään ja huumausaineiden hallussapitoa levittämistarkoituksessa.

- 11 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on jo esittänyt tässä yhteydessä ennakkoratkaisupyyntönsä asiassa C-432/22, joka on edelleen vireillä, mutta on päättänyt unionin tuomioistuimen asiassa C-700/21 antaman uuden oikeuskäytännön vuoksi esittää saman kysymyksen toisesta näkökulmasta.
- 12 Koska tulkinta, jota nyt pyydetään, koskee perusoikeuskirjan määräyksiä (20 ja 47 artiklaa) ja niitä voidaan soveltaa ainoastaan tapauksissa, joissa on kyse unionin oikeuden soveltamisesta, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtii tältä osin tiettyjä seikkoja.
- 13 Sopimuksessa oikeudellisena välineenä on kyse välineestä seuraamuksen määräämiseksi, joten se kuuluu puitepäätöksen 2004/757 4 artiklan 1 kohdan, joka koskee huumausaineiden hallussapitoon levittämistarkoituksessa liittyvistä teoista määrättävän seuraamuksen luonnetta ja ankaruutta ja jossa edellytetään, että seuraamus on tehokas, oikeasuhteinen ja varoittava, soveltamisalaan.
- 14 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo lisäksi, että sopimus muodostaa myös puitepäätöksen 2004/757 5 artiklassa ja puitepäätöksen 2008/841 4 artiklassa tarkoitetun toimen; mainituissa säännöksissä säädetään mahdollisuudesta määrätä lievempi seuraamus, jos syytetty/vastaaja toimii yhteistyössä. Se viittaa tässä yhteydessä siihen, että sopimus on oikeudellinen väline syytetyn/vastaajan rikollisen toiminnan lopettamiseksi ja mahdollistaa sen, että syytetty/vastaaja antaa todisteena käytettävän lausunnon muiden vastaajien toiminnasta, mikäli syytetty/vastaajaa on tarkoitus kuulla myöhemmin todistajana sopimuksen hyväksymisen jälkeen.
- 15 Näistä syistä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että sopimuksen muodostama kansallinen oikeudellinen väline – riippumatta siitä, että kansalliset säännökset otettiin käyttöön ennen puitepäätösten tekemistä – merkitsee puitepäätöksen 2004/757 (4 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan) ja puitepäätöksen 2008/841 vastaavien säännösten (4 artiklan) täytäntöönpanoa ja että perusoikeuskirjaa voidaan näin ollen soveltaa.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

- 16 Ensimmäisellä kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin tiedustelee, onko sopimusta koskeva kansallinen lainsäädäntö, jolla pannaan sisällöllisesti täytäntöön puitepäätöksen 2004/757 4 artiklan 1 kohta ja 5 artikla sekä puitepäätöksen 2008/841 4 artikla, perusoikeuskirjan 20 artiklassa vahvistetun yhdenvertaisuutta lain edessä koskevan periaatteen mukainen.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin vetoaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan harkintavalta, joka jäsenvaltiolla on täytäntöönpanon yhteydessä, ei ole rajaton ja jäsenvaltion on noudatettava Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa taattuja keskeisiä periaatteita, joihin kuuluu perusoikeuskirjan 20 artiklassa taattu yhdenvertaisuus lain edessä (C-700/21, 39 ja 40 kohta). Mainittu periaate edellyttää, että toisiinsa

rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavalla ja että erilaisia tilanteita ei kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella.

- 18 Tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pohtii, että syytetyillä ja vastaajilla on sopimusta tehtäessä tasavertaisia oikeutettuja etuja. He ovat kansallisen lainsäädännön kohteen, tavoitteen ja periaatteiden osalta toisiinsa rinnastettavissa olevassa tilanteessa ja heitä kohdellaan eri tavalla, vaikka he kuuluvat yhtä lailla puitepäättöksen 2004/757 ja puitepäättöksen 2008/841 soveltamisalaan, joiden säännöksissä ei tehdä eroa siinä, tehdäänkö sopimus menettelyn oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa vai oikeudenkäyntivaiheessa.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin selittää, että sopimusta koskevassa kansallisessa säännöksessä säädetään ainoastaan vastaajaa koskevan oikeudenkäyntivaiheen osalta, että sopimukseen tarvitaan muiden vastaajien ja heidän asianajajiensa suostumus; tuomioistuimella, jonka on päätettävä sopimuksesta, ei ole toimivaltaa arvioida yksittäistapauksen konkreettiset olosuhteet huomioon ottaen, onko siihen saatava myös muiden vastaajien suostumus (toisin sanoen, onko tämä ehdoton edellytys) vai ei.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

- 20 Toisella kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin tiedustelee, rajoitetaanko oikeudenkäyntivaiheessa tehtävää sopimusta koskevalla kansallisella lainsäädännöllä perusoikeuskirjan 48 artiklassa taattua oikeutta puolustukseen, joka PT:n kaltaiselle vastaajalle annetaan unionin oikeudessa puitepäättöksen 2004/757 4 artiklan 1 kohdalla, ja jos rajoitetaan, onko tällainen rajoitus perusoikeuskirjan 52 artiklan mukainen.
- 21 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin viittaa tässä yhteydessä siihen, ettei perusoikeuskirjan 48 artiklan 2 kohdassa käytetty käsite ”oikeus puolustukseen” viittaa kansalliseen lainsäädäntöön vaan että sillä on itsenäinen merkitys, joten on yksin Euroopan unionin tuomioistuimen tehtävä arvioida, muodostaako (oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa tai oikeudenkäyntivaiheessa) tehty sopimus, sellaisena kuin siitä säädetään Bulgarian oikeudessa, oikeussuojakeinon ja rajoitetaanko sen tehokkuutta lainmukaisesti.
- 22 Syytetyn/vastaajan oikeudesta tehdä sopimus annetusta Varhoven kasatsionen sadin (ylin tuomioistuin, Bulgaria) ristiriitaisesta ja ei-sitovasta kansallisesta oikeuskäytännöstä huolimatta ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että kyse on nimenomaisesti oikeudesta tehdä sopimus, koska sopimusta käsittelevä tuomioistuin on velvollinen päättämään sen sisällöstä ja sopimuksessa määrätään lievemmän seuraamuksen määräämisestä.
- 23 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että oikeudenkäyntivaiheessa tehtävää sopimusta koskeva kansallinen lainsäädäntö (NPK:n 384 §:n 3 momentti) muodostaa tämän oikeussuojakeinon merkittävän rajoituksen, joka tekee siitä tehottoman. Käsiteltävässä asiassa vaikuttaa mahdottomalta saada muiden 39 vastaajan suostumusta sopimukseen, jotta PT:lle

voitaisiin langettaa sopimuksessa määrätty seuraamus, joka on lievempi kuin se, jonka hän saisi, jos menettely päättyisi tuomioon.

- 24 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan oikeudenkäyntivaiheessa tehtävää sopimusta koskeva kyseinen rajoitus, vaikka siitä säädetäänkin laissa, ei vastaa yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia perusoikeuskirjan 52 artiklassa tarkoitettulla tavalla, etenkin kun nyt tarkasteltavassa menettelyssä ei ole asianosaisia asianomistajia.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksen mukaan muiden vastaajien edut eivät kuulu perusoikeuskirjan 52 artiklan soveltamisalaan, sikäli kuin heillä on intressi vastustaa PT:tä koskevaa sopimusta, koska hän voi myöhemmin todistaa heitä vastaan. Tämä intressi ei näin ollen ole oikeutettu.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

- 26 Kolmannella kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin tiedustelee, loukataanko oikeudenkäyntivaiheessa tehtävää sopimusta koskevalla kansallisella lainsäädännöllä myös oikeutta tehokkaihin oikeussuojakeinoihin rajoittamalla perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattua oikeutta, joka PT:n kaltaiselle vastaajalle annetaan unionin oikeudessa direktiivin 2012/13 6 artiklan 3 kohdalla, ja jos rajoitetaan, onko tällainen rajoitus perusoikeuskirjan 52 artiklan mukainen.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan oikeudenkäyntivaiheessa tehtävää sopimusta koskevalla kansallisella lainsäädännöllä (NPK:n 384 §:n 3 momentti) pannaan virheellisesti täytäntöön direktiivin 2012/13 6 artiklan 1 kohta.
- 28 Kansallisen sääntelyn, jonka mukaan syytetty voi tehdä sopimuksen ilman muiden syytettyjen suostumusta ainoastaan oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa mutta oikeudenkäyntivaiheessa vastaava suostumus on saatava, soveltaminen johtaa seuraavaan lopputulokseen: jos vastaaja käyttää direktiivin 2012/13 6 artiklan 3 kohdan mukaista oikeuttaan saada syytteestä yksityiskohtaiset tiedot, hän menettää mahdollisuuden tehdä sopimus pyytämättä siihen muiden vastaajien suostumusta.
- 29 Siten syytetty, joka ilmoittaa hyväksyvänsä syytteen nostamisesta tehtyyn päätökseen sisältyvän yleisemmän kuvauksen syytteestä ja tekee sopimuksen pelkästään siihen sisältyvien osittaisten tietojen perusteella, voi saattaa kyseisen sopimuksen tuomioistuimen käsiteltäväksi ilman, että tämä riippuu muiden syytettyjen suostumuksesta. Jos hän kuitenkin odottaa, kunnes on saanut syytekirjelmän, perehtyäkseen kattavasti häntä vastaan nostettuun syytteesen ja sitten tietoisena syytteen perustana olevista seikoista päättää tehdä sopimuksen, hänen on – heti kun tämä sopimus syyttäjän kanssa on tehty – saatava siihen muiden vastaajien suostumus, jotta tuomioistuin voi tutkia sopimuksen sisällön.
- 30 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan direktiivin 2012/13 6 artiklan 3 kohdan mukaisen oikeuden käyttäminen vaikuttaa suoraan kansallisen oikeuden

nojalla vastaajan käytettävissä olevien oikeussuojakeinojen tehokkuuteen – se etenkin rajoittaa mahdollisuutta tehdä sopimus –, mikä johtaa siihen, että vastaajan oikeus saada tietoja syytteestä menettää merkittävässä määrin käytännön tehokkuutensa, joka on tarpeen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takaamiseksi myös puolustautumisoikeuksien tehokkaan käytön osalta.

- 31 Kyseisen direktiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaisen oikeuden saada yksityiskohtaisia tietoja syytteestä käytännön tehokkuus ilmenee myös siinä mahdollisuutena, että vastaaja voi syytteen perustana olevista seikoista tietoisena päättää, miten hän käyttää puolustautumisoikeuksiaan, mihin kuuluu myös sopimuksen tekeminen. Samanaikaisesti vastaajan toimintamahdollisuuksia oikeudenkäyntivaiheessa rajoittaa kuitenkin – automaattisena seurauksena tämän oikeuden käyttämisestä – se, että hänen on saatava kaikkien muiden vastaajien ja heidän asianajajiensa suostumus, jotta tuomioistuin voi käsitellä tätä sopimusta.
- 32 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että tällainen rajoitus voi olla perusteltu ainoastaan perusoikeuskirjan 52 artiklan valossa, ja viittaa tältä osin toisesta kysymyksestä esittämiinsä toteamuksiin.
- 33 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin myös toteaa, että käsiteltävän asian tilanne eroaa asiassa C-646/17 kyseessä olleesta tilanteesta sikäli, ettei PT ole omalla toiminnallaan asettanut itse rajoituksia sille, miten tuomioistuin voi käsitellä tehtyä sopimusta. Vastakkainen näkemys tarkoittaisi, että vastaajaa moititaan siitä, että hän on halunnut käyttää direktiivin 2012/13 6 artiklan 3 kohdan mukaista oikeuttaan saada yksityiskohtaisia tietoja syytteestä ennen kuin hän päättää tehdä sopimuksen. Tällainen moite tekisi kyseisessä direktiivissä tunnustetun oikeuden saada tietoja syytteestä pitkälti tyhjäksi.